

BNK 201

TEMEL BANKACILIK

HİZMETLERİ

Öğr. Gör. Dilara Demirez

dilarademirez@cag.edu.tr

Ders notları sistemden indirilebilir.

Vize %40

Final %60

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduatın Tanımı ve Kapsamı

- Mevduat; bankalarda tutulan paralardır.
- Mevduat bankalar için hem bir yükümlülük hem bir kaynaktır. İstendiğinde ya da vadesinde iade edilmesi gerekir.
- Vadesiz mevduatın istendiğinde; vadeli mevduatın vadesinde faiziyle birlikte iadesi kesin bir hak ve yükümlülüktür.
- Mevduat toplama yetkisi sadece ticari bankalara tanınmış bir ayrıcalıktır. Ülkemizde Ticari Bankaların dışında ayrıca Kalkınma Bankaları ve Yatırım Bankaları da bulunmakta olup bu banka türlerinin mevduat kabul etme yetkileri yoktur.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduatın Tanımı ve Kapsamı

- Katılım Fonu; Katılım Bankaları nezdinde açtırılan gerçek ve tüzel kişilere ait **“Özel Cari Hesap”** ve **“Katılma Hesapları”**nda yer alan parayı ifade etmektedir.
 - “Özel cari hesap”, katılım bankalarında vadesiz olarak açılabilen, istenildiğinde kısmen ya da tamamen geri çekilebilme özelliği taşıyan ve karşılığında hesap sahibine herhangi bir getiri ödenmeyen fonların oluşturduğu hesaplardır.
 - “Katılma hesabı” ise katılım bankalarına yatırılan fonların bu kurumlarca kullandırılmasından doğacak kar ya da zarara katılma sonucunu veren, dolayısıyla hesap sahibine önceden belirlenmiş herhangi bir getiri ödemesi olmayan, anaparanın aynen geri ödenmesi garanti edilmeyen fonların oluşturduğu hesaplardır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduatın Yararları

- Paraların bankalardaki mevduat hesaplarında saklanması birçok finansal avantaj ve kullanım kolaylığı sağlamaktadır:
 - Birikimler ve duran paralar bankada güvence altında saklanır, çeşitli tehlikelerden uzak kalır.
 - Mevduat olarak tutulmakla, servetlerin likit ve kullanışlı yapısı korunmuş olur.
 - Faiz ya da benzeri getiriler sağlanarak servetin / birikimin, hem enflasyondan korunması hem de kazanç kaynağı olarak değerlendirilmesi mümkün olur.
 - Çeşitli ödeme ve tahsilatlar, bankaların teknik desteği ile elektronik ortamlarda kolaylıkla ve güvenle gerçekleştirilir.
 - Banka kartı ve çek gibi çeşitli finansal kolaylıklardan yararlanılır.
 - Bankalarca sunulan kredi olanaklarından ve çeşitli finansal hizmetlerden yararlanma öncelikleri elde edilir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduatın Yararları

- Mevduat, bankalar açısından kaynak olarak önemlidir. Toplanan mevduat maliyetine göre daha yüksek kazanç oranlarıyla plase edilerek (kredi verilerek) kar sağlanır.
- Birikimlerin mevduat hesaplarında tutularak bir kredi potansiyeli oluşturması ekonomi açısından da önemlidir.
- Ekonomik gelişim ve kalkınmanın hızlanması yatırımlara bağlıdır. Yatırımların finanse edilmesi ile tüketici taleplerinin etkinleşmesinde (efektifleşmesinde) banka kredilerinin dolayısıyla mevduatın rolü tartışılmayacak ölçüde etkindir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri Hizmet ve Cari Hesap Sözleşmeleri

- Mevduat, kredi ve tüm finansal hizmetler genel ve özel yasal düzenlemeler doğrultusunda yapılmakta ancak müşterilerle bu kapsamda yapılan “Hizmet Sözleşmeleri” ile her bir bankacılık işlemine ilişkin genel ve müşteriye özgü uygulama kuralları ile tarafların sorumlulukları belirlenip imza altına alınmaktadır.
- Sadece mevduat ve sadece kredi işlemleri için özgün sözleşmeler yapılabildiği gibi kredi dışındaki tüm bankacılık hizmetleri için tek bir sözleşme düzenlenmesi yaygın bir uygulamadır.
- Bu hizmet sözleşmelerinde, müşteri hesapları, müşterek mevduat hesapları, çekle işleyen hesaplara ve yatırım hesaplarına uygulanacak hükümler; havalelere, repo ve ters repo işlemlerine, otomatik ödeme (fatura) ve düzenli ödeme hizmetlerine, ticari senetlerle ilgili işlemlere ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri Hizmet ve Cari Hesap Sözleşmeleri

- Bu kapsamda,
 - Elektronik bankacılık hizmetlerine ilişkin kurallar,
 - Banka tarafından yapılacak bildirimler ile müşteri tarafından verilecek talimatlar,
 - Verilmiş olan bilgilerin gerçekliği ve değişikliklerin bildirilmesi,
 - Uygulanacak ücret, masraf, komisyon, sigorta giderleri, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV), Kaynak Kullanım ve Destekleme Fonu (KKDF), Damga Vergisi ve diğer yükümlülüklerle ilişkin hususlar,
 - Hesap özeti ve hesap özetine itirazlar,
 - Bankanın rehin, hapis, takas ve mahsup hakları, müşterinin bankada bulunan hesapları arasındaki virman koşulları,
 - Hizmetlerde değişiklik yapılması ve hizmetlerin durdurulması,
 - Sözleşmede değişiklik yapılması, feshi ve hesapların kapatılması
- konularında yapılacak işlemler netleştirilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Mevduat Türleri					
Vade Açısından	Para Birimi Açısından	Mudi Yerleşim Yeri Açısından	Kimlik Belirliliği Açısından	Hesabın Kullanım Biçimi Açısından	Kaynakları Açısından
<ul style="list-style-type: none">• Vadesiz Mevduat• İhbarlı Mevduat• Vadeli Mevduat• Birikimli Mevduat	<ul style="list-style-type: none">• Yerel Para Cinsi Mevduat• Yabancı Para Cinsi Mevduat	<ul style="list-style-type: none">• Yurt Dışında Yerleşik Kişiler Mevduatı• Yurt İçinde Yerleşik Kişiler Mevduatı	<ul style="list-style-type: none">• İsme Yazılı Mevduat• İsimsiz Mevduat	<ul style="list-style-type: none">• Zincirlemesiz Ortak Hesaplar• Zincirlemeli Ortak Hesaplar	<ul style="list-style-type: none">• Tasarruf Mevduatı• Ticari Kuruluşlar Mevduatı• Bankalar Mevduatı• Resmi Kuruluşlar Mevduatı• Diğer Kuruluşlar Mevduatı

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Vade Açısından Mevduat Türleri:

Mevduatlar:

- **Vadesiz mevduat:** Bankanın izni aranmaksızın hesap sahibi tarafından istenildiği zaman kısmen veya tamamen çekilebilen, herhangi bir ihbar veya vade koşulu taşımayan ve faiz tahakkukları yıl sonunda veya hesabın kapatılmasında yapılan mevduattır.
- **İhbarlı mevduat:** Çekileceği tarihten yedi gün önce yazılı bir ihbar verilmek suretiyle çekilebilecek mevduattır.
- **Vadeli mevduat:** 1 aya kadar vadeli (1 ay dahil), 3 aya kadar vadeli (3 ay dahil), 6 aya kadar vadeli (6 ay dahil), 1 yıla kadar vadeli ve 1 yıl ve daha uzun vadeli (1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık faiz ödemeli) olarak açılabilecek mevduattır.
- **Birikimli mevduat:** Asgari 5 yıl vade ile açılan, sözleşme ile belirlenen aylık veya 3 aylık sürelerde hesaba para yatırmaya olanak tanıyan mevduattır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Vade Açısından Mevduat Türleri:

Katılım Fonları:

- **Özel cari hesap:** Katılım bankalarında açılabilen ve istenildiğinde kısmen veya tamamen her an geri çekilebilme özelliği taşıyan ve karşılığında hesap sahibine herhangi bir getiri ödenmeyen vadesiz fonların oluşturduğu hesaplardır.
- **Katılma hesapları:** 1 ay vadeli, 3 aya kadar vadeli (3 ay dahil), 6 aya kadar vadeli (6 ay dahil), 1 yıla kadar vadeli ve 1 yıl ve daha uzun vadeli (1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık kar payı ödemeli) olarak açılacak hesaplardır.
- **Birikimli katılma hesabı:** Asgari 5 yıl vade ile açılan, sözleşme ile belirlenen aylık veya 3 aylık sürelerde hesaba para yatırmaya olanak tanıyan katılma hesabıdır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Vade Açısından Mevduat Türleri:

- **Mevduatta “Kırık Vade”:** Tebliğle belirlenmiş mevduat vadelerinin sınırları içinde kalan günlerden her hangi biri seçilerek de özel vadeler belirlenebilmektedir. Örneğin 35 gün; 75 gün gibi müşterinin paraya gereksinim duyacağı süre esas alınarak belirlenen vadeler, “Kırık Vade” olarak anılmakta faiz oranları da aşağıya doğru biraz farklılaştırılmaktadır. Bu kapsamda 1 gün vadeli mevduat hesapları da açılabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Para Birimi Açısından Mevduat Türleri:

- Bankalarda sadece yerel para değil yabancı paralarla da hesap açılabilmektedir.
- 1989 yılında uygulamaya konan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 sayılı kararın 4/b maddesi uyarınca, *“Türkiye’de yerleşik kişilerin beraberlerinde döviz bulundurmaları, bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ile yurt dışında döviz alım satımına yetkili kuruluşlardan döviz satın almaları ve bunlara döviz satmaları, dövizleri bankalarda açacakları döviz hesaplarında tutmaları, efektif olarak kullanmaları, bankalar vasıtasıyla yurt içinde ve yurt dışında tasarruf etmeleri”* serbesttir.
- Döviz tevdiat hesapları, Merkez Bankasınca alım-satım konusu yapılan dövizler arasından bankanın kabul edeceği para birimleriyle açılabilmektedir.
 - Yerel Para Cinsi Mevduat,
 - Yabancı Para (Döviz) Cinsi Mevduat.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Mudi Yerleşim Yeri Açısından Mevduat Türleri:

- Uluslararası döviz hareketlerinin serbestliğine paralel olarak mevduat konusunda ortaya çıkan bir başka sınıflandırma ölçütü, mudilerin yerleşim yeri olmuştur.
- Yerleşim yerinin, vatandaşlıktan farklı bir etmen olduğu unutulmamalıdır.
- Yurtdışındaki Türk vatandaşlarına da Türkiye'deki yabancılara da hesap açılabilir.
 - Yurt Dışında Yerleşik Kişiler Mevduatı,
 - Yurt İçinde Yerleşik Kişiler Mevduatı.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Kimlik Belirliliği Açısından Mevduat Türleri:

- Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi uygulamaları kapsamında isimsiz hesaplara ve mevduat sertifikalarına son verilmiştir. Ancak kimlik saptamalarının önemi ve konunun bütünselliği açısından bu ayrımın bilinmesinde yarar vardır:
 - İsmine Yazılı Mevduat Hesapları,
 - İsimsiz Mevduat Hesapları ve Mevduat Sertifikaları (Uygulamadan kaldırılmıştır.)

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Hesabın Kullanım Biçimi Açısından Mevduat Türleri:

- Mevduat hesapları, tek kişiye ait olabildiği gibi iki ya da daha çok gerçek kişinin ortak kullanımına olanak verecek biçimde de açılabilir. Bu tür mevduat hesaplarına “**müşterek mevduat hesapları**” denir.
- Müşterek mevduat hesaplarında iki farklı uygulama düzenlenebilir:
 - **Teselsüllü (Zincirlemesiz) Ortak Hesaplar:** Hesap üzerinde hesap sahiplerinin ayrı ayrı tasarrufta bulunabildiği ortak hesaplardır. Bu hesap her bir hesap sahibi tarafından tek başına kullanılabilir.
 - **Teselsülsüz (Zincirlemeli) Ortak Hesaplar:** Hesap üzerinde hesap sahiplerinin birlikte tasarrufta bulunabildiği ortak hesaplardır. Bu hesaptan ödeme hesap sahiplerinin birlikte imzası üzerine yapılır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Kaynakları (Mudileri) Açısından Mevduat Türleri:

- 1. Tasarruf Mevduatı,
- 2. Ticari Kuruluşlar Mevduatı,
- 3. Bankalar Mevduatı,
- 4. Resmi Kuruluşlar Mevduatı,
- 5. Diğer Kuruluşlar Mevduatı.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

Kaynakları (Mudileri) Açısından Mevduat Türleri:

- **Tasarruf Mevduatı:** Mevduat bankaları nezdinde açtırılan, gerçek kişilere ait ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan mevduattır. Gerçek Kişiler Katılım Fonu ise Katılım bankaları nezdinde açtırılan, gerçek kişilere ait özel cari hesap ve katılma hesaplarıdır.
- **Ticari Kuruluşlar Mevduatı:** Her çeşit ortaklıklara, gerçek kişilerin ticari işletmelerine, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunlara ait bağlı ortaklıklara ve işletmelerine, yerel yönetimlerin ticari işletmelerine, döner sermayeli kuruluşlara, vakıfların, derneklerin, sendikaların, birliklerin ve mesleki kuruluşların kurdukları ya da katıldıkları ticari işletmelere, sigorta şirketlerine, emeklilik şirketlerine ve banka dışı diğer mali kesime ait hesaplardır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Türleri

- **Kaynakları (Mudileri) Açısından Mevduat Türleri:**
- ***Bankalar Mevduatı ve Fonu:*** TCMB ve bankalar ile özel kanunlarına göre mevduat ve fon kabulüne yetkili bulunan kredi kuruluşlarına ait hesaplardır.
- ***Resmi Kuruluşlar Mevduat ve Fonları:*** Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine, özel bütçeli idarelere, düzenleyici ve denetleyici kurumlara, sosyal güvenlik kurumlarına, yerel yönetimlere, mahkemelere, savcılıklara, icra ve iflas dairelerine ve hakimliklerine ait hesaplardır.
- ***Diğer Kuruluşlar Mevduat ve Fonları:*** İlk dört gruba girmeyen; vakıflara, derneklere, birliklere, sendikalara, tasarruf ve yardımlaşma sandıklarına, elçilik ve konsolosluklara, fonlara, apartman yönetimlerine, noter teminat ve emanetine ait hesaplar ile mahkemeler, savcılıklar, icra ve iflas daireleri ve hakimlikleri nezdindeki paralara ilişkin hesaplardır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Mevduat Tipleri				
Türk Lirası Mevduat Hesapları <ul style="list-style-type: none">• Vadesiz Mevduat Hesapları• Alt Limitli Vadesiz Mevduat Hesapları• Kredili Vadesiz Mevduat Hesapları• Vadeli Mevduat Hesapları• Serbest Vadeli Mevduat Hesapları	Döviz Tevdiat Hesapları <ul style="list-style-type: none">• Vadesiz Döviz Tevdiat Hesapları• Vadeli Döviz Tevdiat Hesapları	Çok Para Birimli Mevduat Hesapları	Çift Paralı (Opsiyonlu) Mevduat Hesapları	Altın Tevdiat Hesapları

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- Vadesiz mevduat hesapları birikimlerin saklanması için çok uygun kullanım koşulları altında tutulması istenen paralar için yararlı hesaplardır.
- Bu hesaplar aracılığı ile havale, EFT yapılması; çek, senet, fatura, vergi ve kart ödemelerinin gerçekleştirilmesi çok kolay olmaktadır. Otomatik ve düzenli ödeme talimatları verilebilmektedir.
- Vadesiz mevduat hesaplarına telefon ve internet kanallarından kolayca ulaşılarak işlem yapılabilirdiği gibi ATM / Bankamatiklerin kullanılmasıyla belli noktalardan günün 24 saati çeşitli işlemlerin yanı sıra para yatırılıp çekilebilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- Vadesiz hesaplar müşterilerin kullanımına her an hazır bulundurulması gerektiğinden işlem oranı ve hazır para bulundurulma oranı yüksektir. Bu maliyet etmenlerine karşılık faiz ödemesi yapılmayarak vadesiz mevduatların maliyeti düşürülmekte özellikle çok şubeli bankalarda önemli ve düşük maliyetli bir fon havuzu oluşturmaktadır.
- Yaygın olarak hesap işletim ücreti alınmaktadır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- ***Alt Limitli (Yatırıma Yönelik) Vadesiz Mevduat Hesapları:***
- Vadesiz mevduatlar getiri sağlamaktan çok işlem yapmaya yönelik hesaplar olmasına karşın burada tutulan paraların belli bir alt limiti aşması durumunda (Örneğin, 500 Türk Lirası gibi); aşan kısım otomatik olarak getiri sağlamak üzere bir finansal yatırıma aktarılmaktadır.
- Böylece bir yandan çeşitli bankacılık hizmetlerinden yararlanılırken bir yandan da nakit fazlasının günlük finansal yatırımlara aktarılmasıyla kazanç sağlanabilmektedir.
- Ancak seçilen finansal yatırım türüne göre sonuç farklı olacağından kazanç sağlanması yerine zarar edilmesi de olasıdır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- ***Alt Limitli (Yatırıma Yönelik) Vadesiz Mevduat Hesapları:***
- Seçilen finansal yatırım türü, bankaların sunumuna ve müşterilerin tercihine göre çeşitlendirilebilmektedir. Genellikle;
 - 1 günlük vadeli mevduat,
 - Likit yatırım fonları
 - Repo
 - USD veya EURO gibi başlıca dövizler ve benzeri finansal yatırımlar; bu tür vadesiz hesaplar için yatırım alanı olarak belirlenmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- ***Alt Limitli (Yatırıma Yönelik) Vadesiz Mevduat Hesapları:***
- Müşteri, bu hesaptan para çekilerek, bankanın belirleyeceği satış fiyatları ve kurlar üzerinden kendi adına ve hesabına banka nezdindeki yatırım fonları, dövizler ya da başka bir yatırım aracını satın almak; gerektiği zaman tekrar paraya çevirip hesaba yatırması konularında bankayı tamamen yetkili kılmaktadır.
- İşlem aksaklıkları dışında uğrayabileceği her türlü zarardan dolayı banka hiçbir biçimde sorumlu olmayacaktır.
- Normal olarak hesaptaki paranın tamamı ertesi sabah hesaba dönüp, akşam tekrar yatırıma aktarılmaktadır.
- Gün içerisinde hesap bakiyesi belirlenen alt limitin altına düştüğünde sistem otomatik olarak yatırımdaki paradan gerektiği kadarını bozarak limiti tamamlayabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- ***Kredili Vadesiz Mevduat Hesapları (KMH):***
- Hesap sahiplerinin gelirleri ile harcamaları arasındaki zaman uyumsuzluklarını gidererek ödemelerinin aksatılmadan zamanında gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır.
- Kredili Mevduat Hesapları, vadesiz mevduat sahiplerine hesaplarında para bulunmadığı zaman, önceden belirlenmiş bir limite kadar para çekme ya da hesapları üzerinden çeşitli ödeme işlemlerini gerçekleştirme olanağı sunan özel olarak tasarlanmış; kredilerle birleştirilmiş melez bir mevduat hesabı ürünüdür.
- *Mevduat Hesaplarında “Kullanılabilir Bakiye”:* Mevduatta “alt limit” ve “kredi limiti” uygulamaları sonucunda vadesiz mevduat hesapları daha işlevsel bir yapıya ulaşmaktadır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- ***Kredili Vadesiz Mevduat Hesapları (KMH):***
- Yapılacak tüm işlem ve ödemeler için sadece hesapta tutulan bakiye ile yetinmek yerine; yatırım amacıyla ayrılan para ve bankanın tanıyacağı kredi limitinin desteğiyle, “Kullanılabilir Bakiye” kavramı oluşturulmuştur.
- Kullanılabilir bakiye = Vadesiz Hesaptaki Bakiye + Yatırıma Aktarılan Tutarın Değeri + Kredi Limiti
- *Bu sayede hem daha yüksek getiri olanakları değerlendirilmekte hem günlük harcamalar karşılanmakta hem de ödemelerin aksamasından doğabilecek sorunlar kredi desteği ile önlenmektedir.*

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadesiz Mevduat Hesapları:

- ***Kredili Vadesiz Mevduat Hesapları (KMH):***
- Hesabın alacak bakiyesi sıfırlandıktan sonra bir kredi işlemine dönüşmesi nedeniyle hesap sahibinin, kullandığı tutar oranında faiz ödeme yükümlülüğü de söz konusudur.
- Kredili mevduat hesaplarında faiz tutarı, hesabın eksi bakiye verdiği günler üzerinden ve eksi bakiye tutarı üzerinden hesaplanır; işleyen faizler ve vergiler ayda bir kez, hesap kesim tarihinde tahakkuk eder.
- Bankalar, mevduat uyarınca KMH kapsamında kullanılan kredilere uygulanacak faiz oranları, sağlanabilecek diğer menfaatler ve tahsil olunacak masrafları serbestçe belirleyebilirler.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadeli Mevduat Hesapları:

- Vadeli mevduat hesapları finansal getiriye ön planda tutan hesaplar olup finansal yatırım kapsamında düşünülür.
- Birikimlerini belli bir süre için sade bir finansal yatırıma dönüştürmek isteyen müşteriler için geleneksel bir mevduat ürünüdür.
- vade boyunca faiz oranı değişikliklerinden etkilenmeden, risksiz bir getiri elde edilmesi söz konusudur.
- Bankalar için tutarlılıkları açısından önemli fon kaynaklarıdır.
- İşlem maliyetinin düşük olmasına karşın faiz maliyeti yüksektir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadeli Mevduat Hesapları:

- Bankaların ödeyecekleri faiz oranı, mudilerin faize olan duyarlılık derecesi ile bağlantılı olup özellikle, yatırım amaçlı olduğundan, vadeli mevduatın faize karşı duyarlılığı, vadesiz mevduata göre yüksektir.
- Mevduatın faize duyarlılığı arttıkça bankalar için mevduata ödenecek faizleri düşürmek zorlaşacak; faiz yükselterek fon toplamak kolaylaşacaktır.
- Vadeli mevduat hesapları, hizmet sözleşmeleri kapsamında, vade sonunda mudi tarafından kapatılmazsa ya da farklı bir talimat söz konusu değilse; aynı vade ama güncel faiz oranı üzerinden otomatik olarak yenilenmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadeli Mevduat Hesapları:

- Vadeli mevduat hesapları, 1 ay, 3 ay, 6 ay, 1 yıl, 2 yıl ve 3 yıl olarak belirlenmiş standart vadelerde ya da istenen gün sayısı seçilip kırık vade belirlenerek açılabilmektedir. Banka stratejilerine göre değişen bir alt limit (örneğin 500 Türk Lirası gibi) ve bir asgari kırık vade (32 gün gibi) söz konusudur.
- Bankalar iş yükünün azaltılması ve zaman sınırlamalarını aşarak hizmet verebilmek amacıyla müşterilerini, elektronik bankacılığa yönlendirmek istediğinden, müşterilerin elektronik kanalları kullanılarak kendi başlarına açtıkları vadeli hesaplara para birimine göre değişen özendirici ek faiz uygulamaları yapmaktadırlar. Ancak bu hesapların açılabilmesi için birimine göre değişen bir alt limit bulunmaktadır. (Örneğin: 500 Türk Lirası, 1.000 USD ve 1.000 Euro) İnternet kanalıyla açılan vadeli mevduat hesapları vadeleri delduğunda yine özel faiz oranıyla yanılmaktadırlar.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadeli Mevduat Hesapları:

- *Birikimli Mevduat Hesapları:* Birikimli mevduat hesabı; düzenli birikimlerin uzun vadeli bir hesapta toplanmasını amaçlayan bir hesap türü olup baştan 5 yılın üstündeki bir vade ile açılmakta; daha sonra 1 aylık, 3 aylık, 6 aylık ya da yıllık dönemler itibarıyla bu hesaba istendiği kadar para eklenebilmektedir.
- Düzenli gelir ve birikim sağlayan bu hesaplarda faiz uygulaması sabit ya da değişken olabilmektedir.
- Piyasada faizlerin düşüş sürecinde olduğu dönemlerde mevcut orandan uzun sürelerde yararlanmak isteyenler; sabit, faiz değişikliklerinin yükseliş göstereceğini bekleyenler; her dönemde belli bir endekse göre değişken faiz oranını seçerek hesap açabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadeli Mevduat Hesapları:

- “Sabit Faizli”, “Değişken Faizli” vadeli mevduat hesapları olarak farklı uygulama tipleri olabilmektedir.
 - Sabit Faizli Mevduat Hesapları: Vade boyunca tüm ara dönemlerde hesabın açılış tarihinde belirlenen sabit faiz oranı geçerliliğini korumaktadır. Olumsuz faiz değişikliklerinden etkilenmez ve dolayısıyla sabit getiri güvencesi vardır.
 - Değişken Faizli Mevduat Hesapları: Ara dönem faiz oranının bir değişkene (endekse) bağlı olduğu ve bu değişkende meydana gelen artma veya azalmalara bağlı olarak ara dönem faizinin değişebildiği vadeli mevduatlardır. Her faiz ödeme dönemi sonunda gerçekleşen endeks değeri, gelecek faiz ödeme gününde anaparaya uygulanacak faiz oranı olmaktadır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadeli Mevduat Hesapları:

- Birikimli mevduat hesapları, çeşitli para birimlerinden açılabilmektedir.
- Açılış tutarı ve dönemsel eklemeler için bankaya göre değişen asgari tutarlar söz konusu olabilmektedir.
- Aynı yıl içinde 3 kez üst üste dönemsel ödemenin atlanması durumunda hesap kapatılmaktadır.
- Hesabın vadeden önce kapatılması durumunda, hesap faiz açısından vadesiz mevduat işlemi görmekte ve dönemsel olarak ödenmiş olan brüt faizler anaparadan düşülmek suretiyle tahsil edilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Türk Lirası Mevduat Hesapları:

Vadeli Mevduat Hesapları:

- *Serbest Vadeli (Vadesi Bozulmayan) Mevduat Hesapları:* Bu tür vadeli mevduat hesaplarında vade dolmadan herhangi bir tarihte hesaptan para çekilmesi durumunda, vade sonu gelmemiş olmasına karşın banka, baştan taahhüt ettiği gibi, vadeyi bozmamakta ve hesabı kapatmamaktadır.
- Bu durumda sadece hesapta kalan bakiye, açılış tarihinden itibaren faiz kazanmaya devam etmekte; vade dolmadan çekilen tutarlar için ise faiz uygulanmamaktadır.
- Doğal olarak hesapta kalan bakiyeye vade sonunda, ürün açılışında belirlenen tabela faiz oranı uygulanacaktır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH)/Dövizli Mevduat Hesapları:

Vadesiz Döviz Tevdiat Hesapları:

- Vadesiz Döviz Tevdiat Hesapları, TCMB tarafından alım satım konusu edilen tüm dövizlerle açılabilir.
- Ancak her banka her döviz üzerinden hesap açmayı para cinsi sınırlaması yapabilmektedir.
- ATM'lerden de gene ilgili bankanın belirlediği belli cins dövizler yatırılıp çekilebilmektedir.
- Birikimlerini yabancı para ile değerlendirmek isteyen kimseler ile döviz işlemleri yapan çevrelere yönelik olarak geliştirilmiş mevduat hesaplarıdır. Genellikle sürekli döviz geliri ve harcaması olan kişiler ve işletmeler için uygun bir hesap tipidir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH)/Dövizli Mevduat Hesapları:

Vadesiz Döviz Tevdiat Hesapları:

- Vadesiz Döviz Tevdiat Hesapları ile
 - Döviz havalesi gönderilebilmekte,
 - Banka kartı ve hesaba tanımlanmış kredi kartı ile ATM'lerden para çekilebilmekte,
 - İnteraktif bankacılık hizmetlerinden yararlanılıyorsa, vadesiz döviz hesabına internet ve telefon kanallarıyla ulaşılarak çeşitli işlemler yapılabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH)/Dövizli Mevduat Hesapları:

Vadeli Döviz Tevdiat Hesapları:

- Vadeli döviz tevdiat hesapları, tasarruflarını dövizle değerlendirmek isteyen tasarruf sahiplerini uzun vadede görülebilecek faiz düşüşlerinden koruyan bir mevduat hesabıdır.
- Doğal olarak vade sonuna kadar piyasadaki olumlu faiz hareketlerinden de etkilenmeyecektir. Önemli olan döviz cinsinin ve en uygun vadenin doğru seçilmesidir.
- Vadeli Türk Lirası hesaplar gibi aksi belirtilmediği sürece, vade sonlarında aynı vade ve güncel tabela faizleri ile otomatik olarak yenilenmektedir.
- Vadeli döviz hesapları da vadeli Türk Lirası hesaplar gibi 1 ay, 3 ay, 6 ay, 1 yıl, 2 yıl ve 3 yıl vadede ya da istenildiği gün sayısı vade olarak belirlenerek(kırık vadeli) açılabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Çok Para Birimli (Arbitrajlı) Mevduat Hesapları:

- Vade boyunca istenildiği kadar para birimi değişikliği; ister bakiyenin tümüyle ister bir kısmıyla yapılabilmektedir.
- Kısmen başka para birimlerine geçilmesi durumunda hesabın amacı tam olarak gerçekleşmiş olmakta çok sayıda para birimi tek hesapta tutulmaktadır.
- Her bir para birimi için hesap açılış tarihindeki özel faiz oranı baz alınmakta ve bu faiz oranı vade boyunca geçerli olmaktadır.
- Hesapta izlenen her bir para birimi için günlük olarak faiz tahakkuk ettirilip vade sonunda bu günlük faizler toplanmakta toplam üzerinden vergi kesintileri yapılarak ödenmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Çok Para Birimli (Arbitrajlı) Mevduat Hesapları:

- Mevduat tutarının bankaya göre değişen belli bir yüzdelik kısmı “Açılış Komisyonu” olarak baştan alınmakta ve vadesinden önce hesap kapatmalarında iade edilmemektedir.
- Çok para birimli mevduat hesabı açıldığı bankanın kurallarına göre değişen bir alt limite (Örneğin, 100.000 Türk Lirası gibi) ve Türk Lirasının yanı sıra belirli para birimleriyle (Örneğin; USD, EUR, GBP, CHF gibi) açılabilmektedir.
- Hesabın vadesi en az 32, en çok 60 gün gibi bankalarca saptanmış olan süreler arasında müşteri tarafından seçim yapılarak belirlenmektedir.
- Hesap açılışı tek bir para birimi ile gerçekleştirilebilmekte; geçiş yapılabilecek para birimleri hesap açılışında belli bir sayıyla (Örneğin; en çok üç farklı para birimi gibi) sınırlandırılmaktadır.
- Bu hesaplar vadeleri dolduğunda kendiliğinden yenilenmemekte; müşterinin talimatı gerekmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Çift Paralı (Opsiyonlu) Mevduat Hesapları:

- “Çift Paralı Mevduat Hesabı” adı; işlemin İngilizceden (DCD / Dual Currency Deposit) tam çevirisi nedeniyle kullanılmaktadır.
- Aslında melez bir urundur: Vadeli Mevduat ve Opsiyon işlemleri bir arada uygulanmaktadır. Opsiyonlu mevduat hesapları olarak anılması daha uygun olabilir.
- ÇPM uygulamasında müşteri, döviz ya da Türk Lirası olarak vadeli bir hesap açmakta; buna paralel olarak da hesaptaki tutarı teminat göstererek bankaya bir opsiyon hakkı vermektedir.
- Bu tam teminatlı bir opsiyon işlemi olup karşılığında, müşteri mevduatı teminat olarak alınmaktadır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Çift Paralı (Opsiyonlu) Mevduat Hesapları:

- Açılan mevduat hesabı ile aynı tutarda olan bu opsiyon işlemi (hak satışı) karşılığında, müşteri, bankadan bir prim almaktadır.
- Bu prim, mevduattan kazanacağı faize ek bir gelir olmakta; müşteri bu işlem sayesinde yüksek getiri elde etmektedir.
- Ancak sağladığı bu yüksek getiriye karşılık hesabındaki para birimiyle seçilecek bir başka para birimi arasındaki kur değişikliğinin riskini yüklenmektedir.
- ÇPM uygulamasında vergi, müşterinin elde ettiği getirinin kaynağına göre ikiye ayrılmaktadır: Faiz üzerinden %15, opsiyon primi üzerinden ise %10 vergi kesintisi söz konusudur.
- ÇPM uygulaması bankalara göre değişen belli bir tutarın altında ve belli bir vade diliminin dışında olamamaktadır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Çift Paralı (Opsiyonlu) Mevduat Hesapları:

- USD/TRL, EUR/TRL, EUR/USD gibi birçok döviz paritesi esas alınabilmektedir.
- Kur beklentileri isabetli değerlendirmelere dayanan kimselerin az bir risk alarak faiz yanında opsiyon primi de alarak getirilerini yükseltmelerine olanak veren bu mevduat ürünü bankalar için de çeşitli yararlar sağlamaktadır.
- Vadeden önce ödeme yapılması mümkün değildir.
- Opsiyon hakkının banka tarafından müşteriye satıldığı ÇPM uygulamaları da vardır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Altın Tevdiat Hesapları:

- Bankalarda Türk Lirası ya da yabancı para mevduat hesaplarının yanı sıra altın üzerinden de mevduat hesabı açılabilmekte; hesap bakiyesi gram altın olarak izlenmektedir.
- Bu hesaplar vadeli ya da vadesiz olabilmekte; vadeli hesaplara bankaca faiz tahakkuk ettirilmektedir.
- Altın hesapları bankaya tevdi edilen gerçek altınla açılabildiği gibi kayıtsal olarak, bankadan gram altın alınarak ve yine altına endeksli olarak açılabilmektedir.
- Altın hesapları, birikimlerini altın yönünde değerlendirmek isteyen yatırımcılara yönelik bir ürün türüdür.
- Fiziksel altın tutmanın risklerinden uzak, güvenli bir yatırım seçeneğidir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat Hesaplarında Uygulama Seçenekleri: Mevduat Tipleri

Altın Tevdiat Hesapları:

- Altın hesabının açılması, süreç ve kayıtlar itibarıyla diğer mevduat hesapları gibidir. Bu hesaplar da mevduat sigortası kapsamındadır.
- Vadesiz altın hesaplarında, piyasadaki altın fiyatının artışı ya da azalışı sonucu bir kazanç (ya da kayıp) söz konusu olmakta; ayrıca faiz ödemesi yapılmamaktadır.
- Vadeli altın mevduatı işlemlerindense faiz getirisi sağlanmakta; vade sonunda kazanılan faiz tutarı üzerinden %15 oranında vergi kesintisi yapılmaktadır.
- Gümüş üzerinden de mevduat hesapları açılabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

- Türk bankacılık sisteminde, yurtiçinde ve yurtdışında yerleşik gerçek ya da tüzel kişiler adına vadeli ya da vadesiz, Türk Lirası ya da yabancı para cinsinden mevduat hesabı açılabilmektedir.
- Mevduat hesapları için yasal bir asgari tutar sınırlaması olmamasına ve vadesiz hesapların sıfır bakiye ile de açılabilmelerine karşın özellikle vadeli ve yabancı para cinsinden açılacak mevduat hesapları için bankalarca farklı alt sınırlar konulabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

Kimlik ve İletişim Bilgileri:

- Mevduat hesabı açılırken müşterinin kimlik ve iletişim bilgileri gerekmektedir.
- Bankacılık Yasası uyarınca; bankaların, kimliklerini belgelemeyen müşterileri adına mevduat, katılım fonu, kredi ve her ne ad altında olursa olsun hesap açmaları, sözleşme düzenlemeleri, havale ve kambiyo hizmetleri ile diğer bankacılık ve mali hizmetleri vermeleri yasaktır.
- Kimlik bilgileri yasal zorunluluk olmanın yanı sıra işlemlerin sağlığı ve müşterinin bankanın bilgisayar sistemine tanımlanabilmesi açısından da önemli bir gerekliliktir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

Kimlik ve İletişim Bilgileri:

- Genel olarak hesap açılışlarında alınması gereken başlıca belgeler, gerçek kişiler için; kimlik belgesi (nüfus cüzdanı, pasaport, sürücü belgesi), vatandaşlık numarası ve imza örneğidir.
- Tüzel kişiler (Ticari işletmeler, Kamu kurumları, Dernekler) içinse işlem yapmaya yetkili kişilerin imza sirküleri ve temsil yetkilerine dayanak oluşturan kararlar, resmi yazılar, vekaletler, ticari sicil, esnaf ve sanatkarlar odası ya da dernek tescil kayıtları öncelikle gerekmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

Müşterilerin Bilgisayar Sistemine Tanımlanması:

- Hesap açılışlarında bankayla müşteri arasındaki ilişkileri ve işlem kurallarını belirlemek üzere öncelikle bir hizmet (Mevduat Hesabı/Cari Hesap) Sözleşmesi düzenlenip tüm sayfalarının imzalatılması; bir kopyasının da müşteriye verilmesi gerekir.
- Her müşteri için özel olarak verilecek “Müşteri Numarası” bazında bir kez düzenlenen bu sözleşmede tarafların hak ve yükümlülükleri, yararlanılacak hizmetlere ilişkin özellikler, hesabın işleyiş kuralları yer alır.
- Hesap açılış aşamasında gerekli belge ve bilgiler alınıp sözleşme düzenlenmesinden sonra müşterilerin banka bilgisayar sistemine tanımlanması yapılarak bir “Müşteri Numarası” belirlenir. Tüm işlemlerde ve bankanın tüm erişim kanallarından hesaba bağlantı kurmak için bu numara kullanılmaktadır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

İmza Örneklerinin Alınması:

- Hesap açılışlarında müşterilerin ya da müşteriye temsil edecek kişilerin imza örneklerinin bir forma alınarak baştan saptanması ve daha sonraki işlemlerde imza kontrolünün yapılması için saklanması gerekmektedir.
- İmza örnekleri bankaların bilgisayar sistemlerine aktarılmakta ve ödemeler sırasında ekrandan imza kontrolü yapılabilmektedir.
- Artık azalmış olmakla birlikte okuma yazma bilmeyenler ve engelleri nedeniyle imza atamayan müşteriler için kullandıkları mühür (ve parmak izi) örneğinin; tercihen fotoğraflarıyla birlikte özel bir formda, hesabın açılışında bulunan yetkili tarafından onaylanmış olarak, saklanması gerekir.
- Tüzel kişi müşteriler için form yerine imza sirküleri kullanılmaktadır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

Mevduat Hesaplarına Para Yatırılması ve Çekilmesi:

- Hesaba para yatırılması ve çekilmesi işlemleri *kasa yoluyla* ya da *hesaben* aktarma yoluyla yapılabilmekte; her iki biçim ayrı yöntemler gerektirmektedir.
- *Kasa işlemlerinde* önce paranın sayılarak alınması, sonra fiş düzenlenmesi (müşteri bir kopya isterse iki nüsha olarak) ve cüzdana islenmesi gerekmektedir. Hesaptan para çekilişlerinde kimlik ve hesap cüzdanı kontrollerinden sonra önce fişin kesilip müşterinin imzasının alınması, imzanın kontrol edilmesi, sonra paranın ödenmesi esastır.
- *Hesaben yapılan işlemlerde* ise talimat, tutar ve hesap hatası yapılmamasına öncelikle özen gösterilmesi gerekir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

Mevduat Hesaplarına Para Yatırılması ve Çekilmesi:

- Veliler ile sulh mahkemelerinin verdiği yetkiye dayanarak vasi ve kayyumların mevduat hesaplarını işletme ve para çekme hakları vardır.
- Hesap sahibinin vekilleri de usulüne göre düzenlenmiş vekâletnamelerde belirtilen yetkiye dayanarak müvekkilleri (vekâlet veren kimse) adına mevduat hesabı açtırabilir, açılan hesabı kullanabilir ve kapatabilirler. Ancak vekâletnamelerde “bankadan para çekme” yetkisi açıkça belirtilmiş olmalıdır.
- Hesapta kayıtlı para biriminden farklı bir para ile ödeme yapılması durumunda bir arbitraj işlemi söz konusu olmakta ve ancak gereken Döviz Alım ve Döviz Satım Belgelerinin de düzenlenmesi ile işlem tamamlanabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

Mevduat Hesaplarında Haciz Uygulaması:

- Mevduat sahibinin herhangi bir borcu nedeniyle yasal takibe uğraması durumunda bankadaki mevduatı icra yoluyla haczedilebilir. Haciz, haczedilen mallar üzerinde borçlunun tasarruf hakkını kaldıran bir olaydır.
- Bankalara gönderilen haciz ihbarnamesinde adı soyadı ve adresi yazılı borçlunun, şube kayıtlarına göre mevduat, alacak, hak, pay senedi, tahvil, istihkak, kiralık kasası ile haciz ihbarnamesinde ayrıca belirtilen mal varlıklarının bulunup bulunmadığı saptanmalıdır.
- Borçlunun ilgili banka/şube nezdinde borcu karşılayacak varlığının bulunması durumunda, borç tutarı kadar; daha az varlığın bulunması durumunda, mevcudun tamamına haciz şerhi konularak; hiç varlık yoksa bulunmadığına dair bilgi ilgili İcra Dairesi'ne yedi gün içinde bildirilmelidir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Açılması:

Mevduat Hesaplarında Haciz Uygulaması:

- Banka, borçlunun nezdinde bulunan hesaplarına haciz şerhini islediğinde durumu doğrudan borçluya da bildirir.
- Haciz nedeniyle bloke edilen tutarın dışında kalan hesap bakiyesi hesap sahibi tarafından serbestçe kullanılabilir.
- Maaş ödemeleri için kullanılan hesaplarda haciz uygulaması, maaşların haczedilemeyecek kısmı için bankanın hukuk servislerinden destek alınarak yapılmalıdır.
- Haciz bildirimlerinin elektronik ortamda yapılması doğrultusunda yapılan protokoller uyarınca bankalardaki hesaplara elektronik haciz (e-haciz) uygulaması yapılabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Yenilenmesi:

- Vadeli mevduat hesabının yenilenmesi, vadesi dolduğunda aynı ya da farklı bir vade ile hesabın yeniden açılması anlamındadır.
- Yenileme yapılırken yenileme tarihinde geçerli olan faiz oranı uygulanır.
- Müşterinin yenilemeyi istemediğini bildirmesi durumunda, hesaptaki tutar doğrudan vadesiz hesaba aktarılacaktır.
- Mevduatın yenilenmesi bankalar için bir başarı göstergesidir.
- Müşteri ilişkileri açısından sadakatin ve kaynaklar açısından da tutarlılığın sağlanmış olması demektir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Kapatılması:

- Mevduat hesapları kapatılırken; öncelikle kimlik ya da yetki belirlemesi yapılmalıdır.
- Hesaben virman yapılarak gerçekleştirilen kapatma işlemlerinde ise aktarılan hesabın doğruluğu, müşteri talimatının ya da bilgisinin varlığı gibi hususlarda yanlışlık yapılmaması için dikkat gösterilmelidir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Kapatılması:

- Hesap kapanışlarında hesapların niteliğine göre farklı hususlar ve işlem zorunlulukları ön plana çıkmaktadır:
 - Hesaba bağlı kredi kartı gibi başka bir hizmet ürününün olup olmadığı ve bir sorun oluşturup oluşturmadığı incelenmelidir.
 - Vadeli hesaplarda kapanış; esas olarak vade bitiminde olur. Vadesinden önce kapatılmak istenirse, bankanın izni ve faiz koşullarında değişiklik söz konusu olacaktır.
 - Ticari hesaplarda ise kapanış yapılırken, bedeli hesaba kaydedilmek üzere tahsile alınmış herhangi bir çek ya da senet bulunup bulunmadığına bakılmalıdır.
 - Çekle çalışan hesaplarda kapanış yapılırken çek karnesinin geri istenmesi gerekir. Kullanılmış yapraklar ve iade edilenler kontrol edilerek, yazılmış olduğu halde henüz sunulmamış herhangi bir çekin olup olmadığı araştırılmalıdır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduat Hesaplarının Kapatılması:

- Mevduat hesaplarının kapanışı farklı nedenlere dayanabilmekte ve farklı biçimlerde gerçekleşebilmektedir:
 - Hesap sahibinin isteği ile hesabın kapatılması
 - Hizmet sözleşmesinin iptaliyle hesabın kapatılması
 - Hesap cüzdanının kaybedilmesi ile hesabın kapatılması
 - Zamanaşımı ile hesabın kapatılması
 - İflas masasının talimatı ile hesabın kapatılması
 - Bankanın mevduat kabul izninin kaldırılması ile hesabın kapatılması
 - Mevduat sahibinin ölümü ile hesabın kapatılması

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduatta Getiri: Faiz Kuralları ve Hesaplamaları:

- Mevduatın getirisi esas olarak faizdir.
- Ancak dövizli mevduatlar seçilirse ayrıca kur değişikliklerinin kazançları ya da zararları ek bir etmen olarak söz konusu olabilir.
- Her para birimine uygulanan faiz oranının yüksekliği o para biriminin beklenen değer düşüş olasılığı ile doğru orantılıdır.
- Enflasyon faiz tutarı üzerinde de aşındırıcı bir etmendir.
- Reel faiz oranı, nominal faiz oranından enflasyon oranının düşülmesinden sonra bulunan orandır. Reel faiz oranı negatif de çıkabilir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduatta Getiri: Faiz Kuralları ve Hesaplamaları:

- Mevduat faizi hesaplamasında;
 - **Valör:** Faiz hesabına esas oluşturan tarihe valör tarihi denir. Paranın bankaya yatırıldığı günü takip eden ilk iş günü valör tarihidir. Vadeli hesaplar, vadelerinde çekilmeden yenilendikleri takdirde, önceki hesabın vade sonu tarihi yeni hesabın valör tarihi olmaktadır.
 - **Vade:** Hesap açılışında, valör tarihi ile hesabın kapatılması için tespit edilen tarih arasındaki süredir. Vade sonu hesabın kapatıldığı (paranın çekileceği) tarihtir. Vadenin ay ya da yıl olarak belirlenmesi durumunda vade sonu, vadenin son bulunduğu ayda valör tarihine karşılık gelen gündür.
 - Gün sayısı: Faiz gün esasına göre hesaplanır. Faiz hesabına esas gün sayısına valör tarihi dahil edilirken vadenin son günü dahil edilmez. Bir yıl 365 gün olarak hesaba alınır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduatta Getiri: Faiz Kuralları ve Hesaplamaları:

- Mevduat Faiz Formülü: **FaizTutarı = KrediTutarı(A) x GünSayısı(n) x FaizOranı(t)**

$$100 \times 362$$

- Bu formül uygulamada iki ayrı ögeye ayrılarak kullanılabilir:
 - 1. Adat: “(A) x (n) / 100”
 - 2. Sabit çarpan: “(t) / 365”
- Sabit çarpan, faiz oranına bağlı olarak; adet ise bakiyenin tutarına ve hesapta kaldığı süreye göre değişmektedir. Formül; **Faiz = adet x sabit çarpan** biçiminde yapılandırılarak bilgisayar yazılımlarında, seri hesaplamalarda kullanışlı olabilmektedir.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduatta Getiri: Faiz Kuralları ve Hesaplamaları:

Faiz Üzerinden Yapılan Yasal Kesintiler ve Reel Getiri:

- Mevduat faiz formülüyle hesaplanan faiz tutarı; “Brüt Faiz”dir.
- “Net faiz” ise, brüt faiz üzerinden Gelir Vergisi (Menkul Sermaye İradı Vergisi) kesintisi (Stopaj) yapıldıktan sonra belirlenen ve müşteriye ödenen faizdir.
- Reel getiriye ulaşmak için ayrıca enflasyon aşındırmasının düşülmesi gerekir.
- Gelir Vergisi kesintisi belirlenen kesinti oranları para cinsi ve vadeye göre farklılaştırılmıştır.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduatta Getiri: Faiz Kuralları ve Hesaplamaları:

Faiz Üzerinden Yapılan Yasal Kesintiler ve Reel Getiri:

- Türk Lirası hesapları için;
- 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %15, 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %12, 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %10.
- Döviz cinsi hesaplar için;
- 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %18, 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %15, 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %13.
- Altın üzerinden hesaplar için;
- 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %15, 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %15, 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %15.

2. Bankacılıkta Mevduat İşlemleri

Mevduat İşlem Süreçleri

Mevduatta Getiri: Faiz Kuralları ve Hesaplamaları:

Hesap İşletim Ücretleri:

- Hesap işletim ücretleri, bazı bankalar tarafında vadesiz hesaplardan alınan; hesap tiplerine ve müşteri türlerine göre farklı tutarlarda belirlenip genellikle altı aylık dönemler itibarıyla değiştirilerek uygulanan bir hizmet gelirdir.
- Ancak örneğin düzenli ödeme talimatı verilmesi gibi bazı koşullarla bu ücretin alınmasından vazgeçilmektedir.
- Uygulamada hesapların hiç hareket göstermediği aylar için de hesap işletim ücreti alınmakta olduğu; hesapta para bulunmaması durumunda ne zaman bir para yatırılırsa birikmiş ücretler kesildiği görülmüştür. Yapılan itirazlar üzerine 2016 yılında tüketici haklarıyla ilgili bir Danıştay kararıyla bu hizmet ücretlerinin uygulanmasına son verilmiş bulunmaktadır.